

Иван Бркљачић испред Конзерваторијума у коме је изведено његово дело

Постоји и срећан „Баксуз“

Композицијом Ивана Бркљачића недавно у Сиднеју отворени чувени Дани светске музике, фестивал који постоји већ 87 година

Неком је Сиднеј тамо негде на крају света, али не и младом композитору Ивану Бркљачићу. На крилима своје музике, недавно је стигао и до аустралијског града, где су његовом композицијом „Jinx“ („Баксуз“) отворени Светски дани музике, најстарији и најпознатији фестивал нове уметничке музике. Ти „Дани“ трају већ 87 година, селе се из града у град, а овогодишњи су почели у сали Сиднејског конзерваторијума, где је Бркљачићево дело извело Modern Music Ensemble са диригентом Дерилем Пратом.

„Jinx“ је једна од пет композиција које је жири Удружења композитора Србије послао селекторима фестивала, а они су одабрали ту. Ево и кратког описа музичких догађаја у Сиднеју: – Током десет дана изведено је више од сто композиција. Ту су различити звуци, програми, идеје, концепције... Од извођача посебно ћу памтити изванредни домаћи ансамбл Offspring. Кад је о мом „Баксузу“ („Jinx“) реч, не знам каква му је даља судбина. Са уметничком музиком то не иде брзо и лако. Први ехо је мејл који је стигао од перкусионисте из оркестра који је свирао на отварању. То је један Кинез из Макао који ме сада моли да му пошаљем своју музику и предлаже сарадњу...

Откуд наслов „Баксуз“? – не одолевамо да не упитамо.

– Написао сам ту музику 2004. године у ситуацији када сам завршавао магистарске студије и када она није имала никаквог простор за пласман у овој средини. После много написаних композиција које су завршавале у фиоци, ја сам се заиста осећао као некакав баксуз који све то узалуд ради. Анализирао сам и свој композиторски процес, тражио где је проблем. Тако је настала композиција чији се ставови зову: Ентузијазам, Идеја, Проблем, Процес и Нада. Убрзо је примећена, у иностранству, позван сам на Остраске дане нове музике, у Чешкој, а после је дошла и београдска Међународна трибина композитора. „Баксуз“ се није показао таквим, одвео ме је и до Аустралије – прича кроз смех.

Иван Бркљачић је асистент на ФМУ, а постао је и селектор Трибине композитора. Са те позиције, добро упућен у токове савремене музике, овде и у свету, каже нам:

– Она је неминовност, она опстаје, за то не бринем, али свуда је велики проблем како је приближити обичном слушаоцу. На фестивалима нај-

чешће видите профилисану, елитну публику. Ја лично, кроз своју музику и као селектор фестивала, радим на томе да се наш аудиторијум прошири. Зато је важно да наша Трибина буде увек свежа и да има шта да понуди широј публици. Ове године везали смо се мало за музички театар.

То подручје веома му је блиско, пуно је такве музике писао и може се чути у готово свим београдским позориштима. Посебно у представама редитељке Алисе Стојановић. Њихова сарадња почела је са „Амадеусом“, у БДП, а синоћ су имали премијеру у Подгорици. Зове се „Више од терапије“, прича виђена и у филму Роберта Алтмана.

Не прескочимо ни то да је Бркљачић најмлађи лауреат престижне Мокрачичеве награде, за композицију „Када се седам пута дигне завеса“, те да је написао „Cutting edge“, „Где је ДЛМ?“, „Откуцаје давно заборављеног сата“, „Sun King“ за женски хор... Или за Колегијум музика који је овај омаж Битлсима, са парафразама њихових песама, са успехом певао у пет градова у Шведској. Али, овде никад. А Битлси и слични има-

ју додирне тачке са овим опусом из друге музичке сфере. Прилика је то да чујемо како није пропао рокенрол у глави и души Ивана Бркљачића: – Та музика присутна је и у докторском раду који спремам. Једноставно, васпитаван сам на рокенролу, носим га у себи, и то утиче на музику коју стварам. Још у основној школи имали смо рок састав (радни наслов „Квадрати“), чији смо фронтмени били Гордан Кичић и ја

Још у основној школи имали смо рок састав (радни наслов „Квадрати“), чији смо фронтмени били Гордан Кичић и ја

Преминуо вајар Момчило Крковић

У Београду је у недељу преминуо вајар Момчило Крковић (1929). Рођен у Малом Градцу, победио је из Хрватске 1941. године у Београд, завршио Филозофски факултет (одсек славистика) и Академију ликовних уметности (одсек вајарство). Члан је УЛУС-а од 1955. године. Радио је као слободни уметник, а за собом је оставио бројне скулптуре и споменике у јавном простору у земљи и иностранству. Међу њима су Споменик палим борцима и жртвама фашизма (Мали Градац), Споменик палим лугарима у Глини, Споменик жртвама фашизма у Бојни (Хрватска), скулптура „Марија Глинска“ у Бихаћу... Добитник је бројних награда међу којима је награда на конкурс за споменик Дону Хоцеу Батлеу у Монтевидеу (1959), награда на конкурс за

споменик С. С. Крањчевићу у Загребу (1961), награда на конкурс за споменик револуцији у Љубљани (1962), награда на конкурс за споменик у Чачку (1962), награда за скулптуру на Октобарском салону, Београд (1963), награда на конкурс за мурал на Дому омладине Београд (1964), Златно длето УЛУС-а (1979) и др. Излагао је на бројним колективним и самосталним изложбама. Његова кућа-атеље у Волгиној улици на београдској Звездари оштећена је у бомбардовању 1999. године када су страдале и бројне Крковићеве скулптуре.

Дан након што је преминуо, из штампе је изашло друго допуњено издање књиге разговора Момчила Крковића са Милошем Јевтићем „Река смисла Момчила Крковића“. М. Ђ.

Одлазак Ериха Коша

Академик Ерих Кош, редовни члан САНУ, преминуо је јуче, у 97. години, саопштила је Српска академија наука и уметности. Ерих Кош рођен је у Сарајеву 1913. године. Дипломирао је на Правном факултету у Београду 1935. године. Био је наш истакнути књижевник. Своју каријеру почео је као адвокатски приправник, у 1937. године, а био је ангажован и у дипломатској служби у Лондону, 1949. године. Био је члан Одељења језика и књижевности, дописни члан од 1974. године а редовни од 1978. године. У САНУ је обављао функцију члана Председништва САНУ од 1982. до 2001. године.

Током своје богате научне каријере био је члан Југословенске лигере за мир, независност и рав-

ноправност народа, Удружења књижевника Србије, ПЕН клуба Србије и Међународног ПЕН клуба. Бавио се и уредничким радом у часопису Савременост (један од оснивача и уредник 1955-1960).

Активну улогу имао је и у одборима САНУ, и то у Одбору за Речник српскохрватског књижевног и народног језика САНУ, Одбору за 3. миленијум и МАО за оријенталне студије. Академик Ерих Кош добитник је многих награда и признања: Награде Савеза књижевника Југославије (1958), Октобарске награде Београда (1964), НИН-ове награде (1968), Седмојулске награде Србије за животно дело, 1974. године... Своја дела објављивао је под псеудонимом Е. Минић. К. Р.

Како се правилно каже

„Правописни речник српског језика“ Милана Шипке, у издању „Прометеја“, граматички и језички саветник како треба говорити

разилажења у односу на важећи правопис Матице српске, навели и то што каже правопис. Тамо где правопис не каже ништа, ослањали смо се на Речник језичких недоумица Ивана Клајна, објаснио је Шипка. Он је рекао да је ново издање овог дела већ у припреми и да ће у њему бити избачене речи које више нису у употреби, а додато оно што је савремено, и позвао све који буду користили речник да пошаљу примедбе.

Лингвиста Вељко Брборић је подсетио да је Шипка у овој и прошлој години објавио двоцифрен број нових или поновљених издања и као највећи значај овог наслова из-

двојио то што његови корисници могу да сазнају шта је исправно а шта није. Ипак, аутору је замерио што је оставио поједине речи које се готово и не користе у савременом српском језику.

Оцењујући да је добро што су заступљене и екавска и ијекавска језичка варијанта, театролог Јован Ђирилов је као Шипкину врлину истакао храброст да остави што мање дублета иако нови правопис још није донет. „Ипак је правопис један договор, па што се не бисмо договорили да говоримо у једној варијанти“, казao је Ђирилов.

Директор „Прометеја“ Зоран Колунџија је нагласио да је Влада Војводине једина државна институција која је подржала објављивање књиге. А. М.

Нова књига Зорана Радисављевића

У Римској дворани Библиотеке града Београда јуче је представљена књига „Голуб у лављој кожи“ песника и новинара „Политике“ Зорана Хр. Радисављевића. У књизи коју је објавила „Чигоја штампа“ налазе се колумне, коментари, репортаже и интервјуи објављивани, пре свега у „Политици“, у периоду од 2004. до 2009. године. Ту су разговори са интелектуалцима: Љубомиром Левчевим, Никитом Даниловићем, Габријелом Шуберт, Грозданом Олујић и другима, али и проблемски текстови о положају књиге, часописа и издаваштва, о односу књижевности и политике, односу писца и власти, књижевним наградама и ауторским правима. Књижевница Гроздана Олујић нагласила је да је Радисављевић песник не само у својим збиркама поезије, већ и у интервјуима у којима поставља метафизичка питања, бави се проблемом идентитета и интегритета, великих и малих, а све зарад преиспитивања психолошког и историјског момента времена у којем живимо. О Радисављевићевој седмој књизи говорили су и писац Милисав Савић, као и издавач Жарко Чигоја. М. С.